

Et veiskille for norsk helsevesen

Sykehusene drives svært stramt. Politikerne må prioritere helse for at et todelt helsevesen ikke skal presse seg frem.

SYK SYKEHUSØKONOMI: – Vi krever at politikerne prioriterer sykehusøkonomien i langt større grad. Vi må ta debatten om hvordan vi skal sikre fremtiden til pasientene når sykehusene har sparekniven på strupen, mener Eli Gunhild By, leder i Sykepleierforbundet og Marit Hermansen, president i Legeforeningen. Foto: Thomas Barstad Eckhoff

30. september inviterte Legeforeningen og Sykepleierforbundet til debatt om trange sykehusbudsjetter og konturene av en todeling av helsevesenet på Litteraturhuset i Oslo.

– Det er ikke samsvar mellom ambisjoner og ressurser. Presset på helsetjenesten øker, befolkningen forventer og krever mer, og politikerne forventer og krever mer, sa legepresident Marit Hermansen.

To av tre velgere at regjeringen bruker en større andel av BNP på helse, ifølge TNS Gallups helsepolitiske barometer fra i år.

– Vi har de siste tiårene hatt politikere og regjeringer fra høyre til venstre, og i alle regnbuens farger, men sykehusøkonomien er fortsatt kronisk syk, sa Eli Gunhild By, forbundsleder i Sykepleierforbundet.

Rød løper til todelt helsevesen

Sykepleierforbundet og Legeforeningen frykter konsekvensene av misforholdet mellom høye ambisjoner hos politikerne uten tilsvarende ressursøkning.

– Kombinasjonen av økt kjøpekraft, befolkningens høye krav til kvalitet og lav tillit er en rød løper til et todelt helsevesen, hvor de sosiale helseulikhetene sementeres ytterligere, sa Hermansen på Litteraturhuset.

I prioriteringsdebatten på Arendalsuka var det bred enighet om at et todelt helsevesen presser seg frem.

– I disse omstillingstider står vi derfor

ved et veiskille: Hvor mye politikerne prioriterer til helse i de kommende årene, vil avgjøre hvor viktig lommeboka blir for behandlingskvalitet og tilgang til spesialisthelsetjenester i fremtiden, sa Hermansen.

Tillitskrise

Det finnes ingen *quick fix*, understreket Jon Magnussen, professor i helseøkonomi fast:

– Det første vi må gjøre er å fortsette samtalen om prioriteringsmeldingen. Hva er det vi som felleskap ønsker å ta ansvar for? Fagfolk bør være ærlige, og si når behandling ikke gir effekt. Politikerne må tørre å si at noe er viktigere enn andre ting.

Nils Kvernmo, administrerende direktør ved St. Olavs Hospital, minnet om at all aktivitetsøkning og kvalitetsforbedring de siste årene betalt av sektoren selv.

– Vi har redusert senger, redusert liggetid, vi har økt produktiviteten. Er det forsvarlig i en sektor som sykehus? Det er det dilemmaet vi står i.

Befolkningsutvikling, den medisinsktekniske utviklingen og prognoser for norsk økonomi krever at vi omstiller, understreket direktøren.

Vi opplever at helsesektoren har gjort mer enn de fleste sektorer. Budskapet fra det politiske miljøet er at det skal fortsatt inn i evig tid. Dersom man på overordnet nivå ikke begynner å snakke samme språk som oss, vil det utvikles en stor tillitskrise.

Må være edruelige

Helsepolitikere Torgeir Micaelsen (Ap), Kjersti Toppe (Sp) og Kristin Ørmen Johnsen (H) satt i debattpanelet på Litteraturhuset.

– Jeg er uenig i at sykehusøkonomien er syk. Jeg tror heller ikke det å snakke om den som syk skaper tillit til det norske helsevesenet. Jeg mener at det må være en edruelighet i diskusjonen, sa Ørmen Johnsen om de trange sykehusbudsjettene.

Micaelsen var også tydelig på at sykehusbudsjettene ikke vokser inn i himmelen.

– Det er ikke så lett at det bare er å gi mer penger – beklager. Jeg deler oppfatningen av at de siste ti siste årene har vært de tøffeste årene i helsesektoren. Men vet dere hva: Det må vi akseptere at det kommer til å fortsette å være, sa Micaelsen.

Senterpartiets Kjersti Toppe gjorde et poeng ut av at Senterpartiet ønsker seg et sterkt offentlig helsevesen, ikke et offentlig *finansiert* helsevesen.

– Sykehusene trenger mer penger. Mange har nevnt produktivitetsøkning og jeg reagerer med piggene ut. Vi har høy produktivitet, høy beleggprosent og kort liggetid. Men dette har ingenting med kvalitet å gjøre.

Christine Rian Johannessen

christine.rian.johannessen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling